

اخلاق کاربردی

در زندگی، محیط زیست و اشتغال

نوشته

دکتر قاسم صافی

استاد دانشگاه تهران

انتشارات اطلاعات

تهران - ۱۳۹۴

سرشناسه: صافی، قاسم، ۱۳۲۷-
عنوان و نام پدیدآور: اخلاق کاربردی در زندگی، محیط زیست و اشتغال / نوشته قاسم صافی
مشخصات نشر: تهران: اطلاعات، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری: ۱۳۶ ص.
شابک: 978-964-423-986-1

وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: نمایه
موضوع: اخلاق عملی
موضوع: اخلاق زیست محیطی
موضوع: اخلاق حرفه‌ای
شناسه افزوده: مؤسسه اطلاعات
ریده بندی دیویی: ۱۷۰
رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ۳ الف ۲ ص / BJ ۱۱۸۵
شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۹۰۱۳۳۴

انتشارات اطلاعات

تهران: خیابان میرداماد، خیابان نفت جنوبی، روزنامه اطلاعات، شماره پستی ۱۵۳۹۹۵۲۱۱
تلفن: ۲۹۹۹۳۴۵۵-۶ تلفن دفتر توزیع و فروش: ۲۹۹۹۳۲۴۴

فروشگاه مرکزی: تهران، بزرگراه حقانی، روبروی ایستگاه مترو، ساختمان روزنامه اطلاعات، تلفن ۲۹۹۹۳۶۸۶
فروشگاه شماره (۱): خیابان انقلاب اسلامی، روبروی دانشگاه تهران، تلفن: ۶۶۴۶۰۷۳۴

اخلاق کاربردی در زندگی، محیط زیست و اشتغال

نوشته دکتر قاسم صافی

صفحه آرا: رحیم رضایی
طراح جلد: رضا گنجی
حروف نگاری، چاپ و صحافی: مؤسسه اطلاعات

چاپ اول: ۱۳۹۴
شمارگان: ۱۰۵۰ نسخه

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۳-۹۸۶-۱ ISBN: 978-964-423-986-1

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است. Printed in Iran

فهرست

۹	مقدمه (هدف و روش)
۱۳	فصل اول: کلیات، تعاریف و مبانی
۱۴	معناشناسی و مفاهیم عام اخلاقی
۱۶	عمل اخلاقی
۱۸	پایه‌های اخلاقی؛ نظریه‌ها و مفاهیم
۲۱	مدیریت منابع تولیدی
۲۵	فصل دوم: فرهنگ‌سازی و فهم حقیقت
۲۶	ابزار فرهنگ‌سازی
۲۸	فرهنگ دادگری و توسعه پایدار
۳۳	فصل سوم: آموزه‌های اخلاقی
۳۶	باورهای عمومی
۳۸	مرامنامه‌های اخلاقی (زیستی و حرفه‌ای)
۴۵	فصل چهارم: اخلاق حرفه‌ای و ضرورت یادگیری آن

۴۷	مفاهیم اخلاق حرفه‌ای و مصادیق آن
۵۰	صیانت از طبیعت و تأمین امنیت
۵۳	نهادینه کردن اخلاق و دموکراسی
۵۶	کارایی و اخلاص
۶۱	فصل پنجم: مصادیق اخلاق
۷۳	فصل ششم: الگوها و منابع اخلاقی
۸۲	نمونه‌های دیگر از منابع اخلاقی
۸۹	فصل هفتم: طبیعت‌گرایی در متون ادبی و نقش کاربرد اخلاقی آن
۱۰۴	آب را گل نکنیم
۱۰۶	علامه اقبال و طبیعت‌گرایی
۱۱۸	شخصیت‌های کم‌نظر دیگر
۱۲۳	فصل هشتم: خلاصه و نتایج
۱۲۹	منابع
۱۳۳	نمایه

مقدمه (هدف و روش)

آنچه در این پژوهش آمده، شامل مطالبی است که نگارنده در مطالعات اجتماعی و انسانی پیرامون برخی از دیدگاههای اخلاقی در اداره زندگی فردی و اجتماعی و در محیط زیست و اشتغال که از آن به «اخلاق کاربردی» تعبیر می شود، ملاحظه کرده و با استناد به منابع علمی و مشاهدات عینی و تفحص در این زمینه به قند و کفایت و ضرورتی که برای جامعه کنونی متصور است، عنوان کرده است و طبیعی است نمی تواند جامع آنچه در اطراف و اکناف این موضوع گسترده به دست می آید، باشد که مستلزم استقصای تام و حضور در نواحی مختلف خواهد بود.

روش مورد استفاده در این پژوهش، نگرشی سیستمی می باشد که نگاهی از کل به جزء و نتیجه مشاهده و مطالعه تفسیری و تحلیلی منابع و رویدادهاست و سعی شده که مطالب به طور موجز و روان تقدیم علاقه مندان گردد، به نحوی که در مجموعه مطالعات مسائل محیط زیست و آیین زندگی با پرداختن به یکی از مهمترین زمینه های آن یعنی «اخلاق

حرفه‌ای»، وظیفه‌ای هرچند کوچک انجام گرفته باشد و بدون تردید، اخلاق حرفه‌ای در هر شغلی به‌خصوص در موضوع محیط‌زیست از اصلی‌ترین و مهمترین مباحثی است که ارتباط تنگاتنگی با زندگی اجتماعی و محیط‌زیست مردم دارد و باید نسبت به آن بسیار حساس و فوق‌العاده جدی بود و در اعمال و اجرای قوانین مربوط به آن و آموزش همگانی در باره‌اش از طریق رسانه‌های گروهی و اجتماعی و گردهمایی‌های علمی و آموزشی و نظایر آن بسیار کوشید و در مراکز تعلیمی و فرهنگی به عنوان اصلی‌ترین کانونهای تربیتی، مورد توجه و برنامه‌ریزی قرار داد.

استفاده از معانی و مفاهیم آیات قرآن و احادیث و معارف دینی و همچنین بیان سخنان حکیمانه حکما و عرفا در موضوع احترام به طبیعت و محیط‌زیست و نیز تذکار رویدادهای تاریخی و اجتماعی در ابعاد زیست محیطی و بحرانهای پیش آمده ناشی از بی‌توجهی و سستی یا اعمال زورگویی‌ها و دست‌اندازی‌های متجاوزان به منابع عمومی از دیدگاه تاریخ‌نویسان و محققان، زمینه‌ای تأثیرگذار در مواضع اخلاقی و امنیت اجتماعی است و در راه آشنایی و آگاهی مردم با آرمانهای محیط مطلوب زیست انسان و برخورد بهینه و بسامان به عوامل زیست محیطی و کنترل آلودگی سامانه‌های مختلف، کمک شایانی خواهد کرد.

به یقین یکی از پایه‌های اصلی و اساسی در کار صیانت از طبیعت و راههای مطمئن و مفید در جهت توسعه کشور و ایجاد محیط مطلوب برای زیستن، میزان آگاهی مردم و تصمیم‌گیرندگان جوامع در کاربرد اخلاق حرفه‌ای و ویژگیهای نیروهای کارآمد است که برای تأمین نیازهای انسان امروز و به عنوان مؤثرترین عامل تغییرات زیست محیطی، امری حیاتی و ضروری می‌باشد؛ بنابراین لازم است که مسائل و موارد مربوط به آن مورد بررسی و مطالعه قرار گیرد تا به عنوان سدی محکم، هرچند بهتر مانع

تخلف‌ها و خسارت‌ها به طبیعت و محیط اشتغال و زندگانی گردد و کارایی مناسب برای بهینه‌یابی‌های چندهدفه در برنامه‌ریزی و مدیریت و برای مجامع تعلیم و تعلم ایفا کند. امیدواریم متن حاضر، گشاینده چشم‌اندازی نو و آغازکننده کوششهای دیگری در زمینه اخلاق حرفه‌ای و مسائل فرهنگ و زندگی، برنامه‌ریزی محیط‌زیست و جوانب و نواحی مربوط به آن و بسط ارزشهای اخلاقی باشد و هر فرد با کسب آگاهی و برداشتن قدمی، محیط زندگی و اشتغال و زیست خود را آباد و مجهز به موازین اخلاقی کند تا ضمن بهره‌برداری خود از مواهب آن، میراثی ارزشمند و سعادت‌بخش برای نسلهای آتی به جا گذارد.

بکوشیم تا رنج‌ها کم کنیم دل غمگنان شاد و خرّم کنیم
که گیتی نماند و نماند به کس بی‌آزاری و داد جوییم و بس

www.ketaboo.ir